

prima instanță: I. Timofei
instanța de apel: N. Craiu, L. Bulgac, A. Pahopol

DECIZIE

04 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea, Ion Corolevschi
Ion Druță, Nicolae Clima

examinînd recursul declarat de către Grigore Popa și recursul alăturat al lui Mihail Popa,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Popa împotriva lui Gheorghe Popa și notarul privat Eugenia Dohocher cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulă a certificatului de moștenitor legal,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Popa și casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 ianuarie 2013 prin care acțiunea a fost admisă cu adoptarea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost respinsă ca nefondată,

c o n s t a t ă

La 21 ianuarie 2011, Grigore Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Popa și notarul privat Eugenia Dohocher cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulă a certificatului de moștenitor legal.

În motivarea acțiunii a indicat, că este feciorul lui Constantin Popa, care a decedat la 15 august 1994. În urma decesului lui Constantin Popa a rămas averea acestuia compusă din imobilul din str. Junimea 3, mun. Chișinău. Imobilul în cauză este compus din mai multe despărțituri separate, deoarece așa a fost pînă la decesul lui Constantin Popa, astfel o porțiune din imobil o folosea el, o altă porțiune din imobil o folosea tatăl și a treia porțiune din imobil o folosea Maria Boțan, fosta soție a fratelui Mihail Popa.

Precizează reclamantul, că după decesul lui Constantin Popa, de imobil se foloseau persoanele care s-au folosit și pînă la decesul acestuia, cu excepția că i-a permis fratelui Gheorghe Popa să se folosească de porțiunea de imobil de care se folosea Constantin Popa.

La sfârșitul lunii decembrie anul 2010, a fost citat la Procuratura Generală, în legătură cu plîngerea depusă de fratele Gheorghe Popa, referitor la faptul că feciorul său - Constantin Popa nu i-ar permite acestuia să facă măsurări cadastrale asupra bunului imobil din str. Junimea 3, mun. Chișinău.

Ulterior a constatat, că imobilul menționat este înregistrat la Organul cadastral după fratele său Gheorghe Popa în baza certificatului de moștenitor testamentar eliberat de către notarul privat Eugenia Dohocher la 13 iulie 2001.

Consideră acest testament ilegal reieșind din faptul că potrivit doleanțelor tatălui său de pînă la deces, acesta i-a testat lui toată averea.

Cere Grigore Popa constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulă a certificatului de moștenitor testamentar, recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului ca urmare a acceptării succesiunii în urma decesului tatălui său, cu dispunerea înregistrării dreptului de proprietate la OCT.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 ianuarie 2013, acțiunea a fost admisă, fiind constatat faptul acceptării succesiunii de către Grigore Popa, în urma decesului tatălui său Constantin Popa, a fost declarat nul certificatul de moștenitor testamentar din 13 iulie 2001, eliberat de notarul Eugenia Dohocher pe numele lui Gheorghe Popa, a fost recunoscut dreptul de proprietate a lui Grigore Popa asupra imobilului din str. Junimea 3, mun. Chișinău, ca urmare a acceptării succesiunii în urma decesului tatălui său Constantin Popa.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Popa, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 ianuarie 2013 și pronunțată o nouă hotărîre de respingere a acțiunii.

La 12 iulie 2013, Grigore Popa a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că la pronunțarea deciziei, de către instanța de apel au fost încălcate normele de drept material prin interpretarea eronată a legii.

În special, invocă recurentul că temeiurile de înaintare a cererii de chemare în judecată a Mariei Boțan privind contestarea certificatului de moștenitor diferă de temeiurile de înaintare a cererii de chemare în judecată de Popa Grigore și litigiul este între părți diferite, la speță, nu sunt aplicabile prevederile art. 123 alin. (2) CPC.

De asemenea, consideră recurentul că raportul de expertiză nu are o forță probantă prestabilită și nu are prioritate față de alte probe din dosar, dar se apreciază în cumul cu alte probe în ansamblu și interconexiunea lor. În acest sens, susține recurentul că instanța de apel a ignorat explicațiile martorilor, specialistului – expert judiciar medico legal, precum și explicațiile expertului judiciar care a efectuat expertiza grafologică și alte circumstanțe stabilite care în esența lor combat argumentele aduse de către intimat. De fapt, martorii audiați au confirmat dorința defunctului Popa Constantin de a transmite prin moștenire bunurile sale fiului Popa Grigore.

Complementar, precizează recurentul că intimatul avînd certificatul de moștenitor a avut posibilitate să perfecteze toate actele pe numele său, ceea ce însă nu a putut face recurentul.

Mai consideră recurentul că decizia instanței de apel nu este argumentată.

La data de 08 noiembrie 2013, Mihail Popa a depus recurs alăturat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, solicitând admiterea recursului alăturat, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea prezentului recurs alăturat invocă co-recurentul că instanțele judecătorești nu l-au atras în calitate de parte la proces.

Consideră co-recurentul că instanțele urmau să verifice întregul cerc al moștenitorilor pentru a stabili cu certitudine raportul juridic – litigios format.

Susține co-recurentul că are calitate de proprietar, avînd în vedere că a acceptat prin intrare în posesie a bunurilor litigioase, cu acordul fraților Popa Grigore și Popa Gheorghe, iar notarul nu era în drept să-i transmită lui Popa Gheorghe toată averea.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Astfel, se constată că Grigore Popa, Gheorghe Popa, Ion Popa, Mihai Popa și Vera Popa sunt copiii lui Constantin Popa și Anastasia Popa.

Conform certificatului de deces nr.066886, Constantin Popa a decedat la 15 august 1994 (f.d.8).

Se reține, că pe parcursul vieții sale Constantin Popa a perfectat mai multe testamente prin care a testat averea sa.

La 20 mai 1993, Constantin Popa a testat fiului său Gheorghe Popa toată averea sa care îi va aparține la momentul decesului (f.d. 29).

La 18 aprilie 1994, a testat toată averea sa, casa de locuit și lotul de pămînt individual fiului său Grigore Popa (f.d. 9).

La 18 aprilie 1994, a testat cota de pămînt primită, fiului său Ion Popa (f.d. 35).

Referitor la testamentul din 18 aprilie 1994, în cadrul examinării cauzei de către prima instanță a fost numită o expertiză prin care s-a constatat că semnătura din numele lui Constantin Popa, a fost executată nu de către Constantin Popa, dar de către o altă persoană (f.d.114-118).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2007, fiind admis apelul declarat de către Gheorghe Popa și casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 martie 2007, a fost emisă o nouă hotărîre prin care a fost respinsă acțiunea Mariei Boțan împotriva lui Gheorghe Popa cu privire la declararea parțial nulă a certificatului de moștenitor testamentar din 13 iulie 2001, în partea moștenirii de către Gheorghe Popa a odăii nr.5 din casa de locuit lit. „A” str. Junimii 3 mun. Chișinău și recunoașterea dreptului ei de proprietate prin uzucapiune asupra acestei odăi (f.d.58-59).

În susținerea soluției instanței de apel, Colegiul reține că materialele cauzei nu conțin probe ce ar confirma că Grigore Popa a intrat de fapt în posesia averii, că a administrat-o sau că a asigurat folosința bunurilor.

Mai mult, atît după cum rezultă din facturile ce se conțin la materialele cauzei, cheltuielile pentru întreținerea casei: serviciile comunale, impozitele funciare și pe

imobil au fost suportate de către Gheorghe Popa și soția acestuia Natalia Popa (f.d.243-251).

Conform art. 267 alin.(1) CC, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 272 alin.(1) CC, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

La caz, Colegiul constată că reclamantul Grigore Popa a înaintat în instanța de judecată respectiva acțiune doar la 21 ianuarie 2011, fără însă, a solicita repunerea în termen.

Grigore Popa nu a contestat valabilitatea testamentului fratelui său Gheorghe Popa, deși cunoștea despre existența acestuia din anul 2003, atunci când a apărut litigiul dintre Maria Boțan și Gheorghe Popa la fel cu privire la recunoașterea nulității certificatului de moștenitor, însă cu toate acestea, nu a declarat că dispune și el de testament asupra averii lăsate de către tatăl său.

În Registrul actelor nr. actului notarial nr.18, 19, 20, 21 din 18 aprilie 1994 lipsește descrierea actului de identitate, de asemenea și semnătura persoanei ce a primit actul notarial îndeplinit.

Nu mai puțin important este de menționat faptul că Grigore Popa avînd testament încă în anul 2004, pînă la intentarea respectivului proces nu și-a înregistrat dreptul de proprietate la Organul Cadastral.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Grigore Popa, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate și în instanța de apel, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulumul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Concomitent însă, urmează a se menționa că reieșind din competențele instanței de apel, reflectate în art. 373 alin. (2) CPC, conform căruia în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces, iar recurentul a dispus de posibilitatea reală de a invoca toate argumentele în vederea admiterii acțiunii, de a administra probele pe care le consideră necesare în vederea argumentării poziției.

Cu referire la recursul alăturat al lui Mihail Popa, Colegiul precizează că potrivit art. 430 CPC, sînt în drept să declare recurs:

- a) părțile și alți participanți la proces;
- b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Prin urmare, potrivit normei precitate, se învederează că Mihail Popa nu are calitate de parte sau participant la proces și respectiv, nu este în drept să atace decizia instanței de apel din 17 aprilie 2013, cu recurs.

Avînd în vedere circumstanțele descrise și că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate,

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul urmează a fi respins și menținută decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Grigore Popa și recursul alăturat al lui Mihail Popa.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Popa împotriva lui Gheorghe Popa și notarul privat Eugenia Dohocher cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulă a certificatului de moștenitor legal.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței
Judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ion Corolevski

Ion Druță

Nicolae Clima